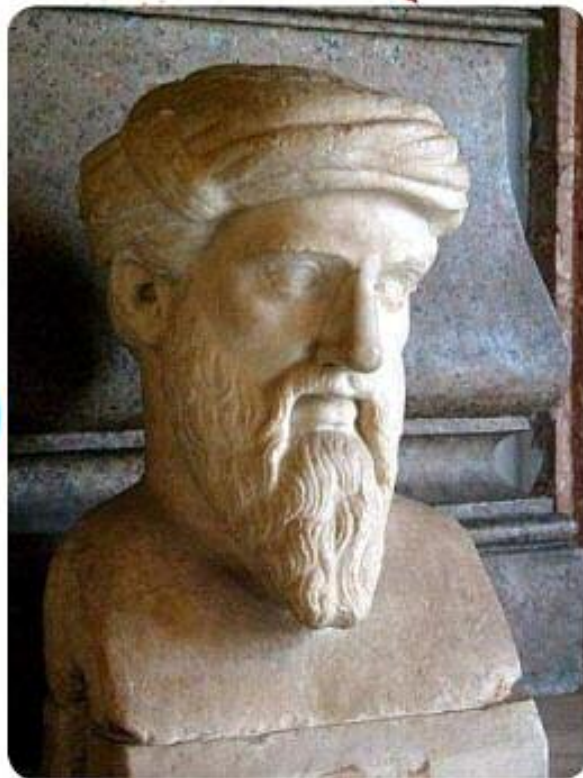

ناقدارین جیهانی

پیتاگوراس Pythagoras

۵۸۰ - ۵۰۰ بەری زاینی

خو ئەو کەسێن نەزانن ژێ پیتاگوراس کێ یە، ناڤی وی بهیستینه وەک خودان تیوری د زانست جیومەتریی (هەندەسە) دا.

د بیرکاری ژێ دا، پیتاگوراس زانایەکی مەزن بوو. خستەیا لیکدانێ یا کو قوتابی ل سەرانی جیهانی ژ بەر دیکەن ژانانا وی یە.

ژیلی هندی پیتاگوراس فیلسوف و زانایەکی سەردەمی خو بوو. ل سالا (۵۸۰) ی بەری زاینی ل گرافا «ساموس» ی یا کو دیکەشتە د مریایا (ئێجە) دا، ژ دایک بوو. ساموس، هینگێ بنگەهەکی بازارگانی و روشەنبیری یی گرتگ بوو ل گریکەندی (یونانستان).

فی چەندی دمرگەهین فیرکرتەکا بلند ل بەر زارۆکین فی گرافێ فەکریو. پیتاگوراس کوری بازارگەهەکی دۆلەمەند بوو و ب سایا دۆلەمەندیا بابی خو شیا ل بەر دەستی باشتەین ماموستایان پخوینیت. دەما ژیی وی گەهشتییە (۱۶) سالی و سا یی ژیر و شارمزا بوو کو ئیدی ماموستایان نەدشیان بەرسقا پرسیارین وی بدن، ژبەر هندی وی قەستا وەلاتین دمرگە وەک فارس، بابل، مسر و هندستانی کور و بۆ ماوەی (۳۰) سالان ل ناڤ قان وەلاتان گەریا و ژزانایان وان فیر بوو.

د پینجیسالی خو دا، فیرگەهەک ل (کرۆتونا) یی

قەکر و کەلەک فیرخووان قەستا فیرگەها وی کەرن. د فی فیرگەهێ دا چار بابەت دەهاتنە خواندن: بیرکاری، جیومەتری، موزیک و هەلەکناسی. ژیلی خواندنا قان بابەتان فیرخووان فیری ناوایەکی ژیان دیوون کو هەمی پینگشە وەک برایان رفقاری دگەل هەلەکەن و ژبانەکا پاک و سادە بژین.

ئەڤ ناوایی ژیانێ هیدی، هیدی وەک نایینەکی لی هات و رێورەسمین تاییەت هەبوون. بۆ نموونە: قەدەغە بوو بۆ فیرخووانین وی باقلەکان بخۆن، یان ناگری ب چووڤەکی ناسنی تیک قەدەن، یان نشتەکی ژ دەستی وان کەتبا ئەردی راکەنەڤە و بخۆن. موزیک ژێ ل دڤ وان کەلەکا پیرۆز بوو.

پیتاگوراس ل ژیی هەشتی - سالی مر و پشتی (۲۰۰) سالان، جقاتا کەل پەیکەرەکی وی ل رۆمایی دانانان وەک لیک ژ مەزنیترین حەکیمین گریکەندی.